

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Măsurile neînfricate nu se
primesc.
Manuscrisurile se restituie.
Ia s-o a te
se primesc în Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIFURSI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Fux, Angenfeld & Emmeri Les-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körnt)
Prețul inserțiilor: o serie
armonioasă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
cării. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor., pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr., pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străară și la d-nii colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV:
Administrațiunea, Piața mare
târgului numărul Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 234.

Brașov, Vineri 30 Octombrie (12 Noembrie).

1909.

Iarăși la Apponyi. »Tribuna« scrie: Se știe că el a cerut telegrafic mitropolitului Mețianu textul autentic al hotărârilor congresului în această chestiune. Când referentul școlar d-l Lazar Triteanu, trimis de mitropolitul la Budapesta cu textul hotărârilor, s-a prezentat ministrului, acesta a spus, că este indignat peste măsură, pentru că »Tel. Rom.« a publicat un articol în care se spune că rostirea lui »Tatăl nostru« în ungurește ar fi o blasfemie în biserică noastră. Remarcăm că declarația aceasta cadrează deplin cu un pasaj din unul din articolele pomenite din »Budapesti Hirlap«, unde se face organului bisericesc exact aceeași imputare. Coincidența aceasta e plină de semnificație și confirmă și ceea ce am spus, că ministrul a inspirat acele articole.

Totuși în actuala stare de demisiune a cabinetului, d. Apponyi nu-și poate descărca mâna asupra bisericii noastre, dar imediat ce el ar ajunge din nou la putere, e absolut neîndoios, că va căuta să-și realizeze amenințările furioase din acele articole, în cari se cere desființarea bisericii noastre și a autonomiei ei.

În ori ce caz e absolut cert că venirea sa la putere va fi începutul unei noi epoci de cele mai grele persecuții împotriva bisericii noastre și o adevărată nenorocire pentru ea.

Din partea noastră mai avem de adăugat câteva cuvinte numai, neluate în seamă desigur de oamenii, cari, deși poate ar vrea sărmanii, dar nu știu să înțeleagă.

Avem de pus o întrebare: de ce atâta grabă, în trimiterea actelor congresuale la ministru, și de ce trimiterea lor prin un »sol« special?? Este graba o dispoziție a statutului organic, și este solul un obicei rămas de la bătrâni și din vremuri bune? Sau în toate acestea trebuie să vedem nervozitatea, tremurarea, perderea de cap, a oamenilor mici de suflet, veșnic muștrați,

veșnic îngroziți nu cumva să li-se ia ceva din — comoditate?

Unde ni-s acele caractere, conștiințe de voință și puterea lor, conștiințe de ce se cuvine unui Dumnezeu și unui Cezar, dar și ce se cuvine Mitropolitului unei biserici naționale?!

Sinodul dela Blaj.

În zilele trecute a apărut în prețioasa »Gazeta Transilvânii« o serie de articole foarte interesante despre chestiile ce vor fi a se dezbate la sinodul din Blaj.

Deoarece numai astfel se poate lămurii un lucru, dacă își vor espune cât de mulți părerile, îmi iau libertate a vorbi despre acele chestii câteva cuvinte.

Prima chestie ce o tractează d-l »sp« este chestia fondurilor preoților deficienți și a preoteselor văduve. În privința aceasta nu mă unesc cu venerabilul scriitor al seriei de articole. Eu nu aflu drept, ca preoțimea calificată să fie obligată la cotizație dublă față de bienaliști și la pensiuine egală cu ei. Cvalificația câștigată cu sudoare și spese enorme, pretinde să fie luată, ca și la ori care altă carieră, în considerare.

Ce privește statorirea cotizației sau %-lor ce sunt a se solvi, cred că acelea s-ar putea statorii numai după statorirea numărului preoților, ce ar fi de a se pensiona. E știut, că azi aproape nu avem preoți în pensiuine. Suma mică a pensiuinei la reținut pe preoți dela cererea de pensionare.

Numai acei preoți s-au pensionat, cari s-au răzamat pe sprijinul familiei, sau pe patrimoniul. Dacă voim ca să punem capăt acei obicei periculos moralității, ca preoții să servească, nu până la neapținutitudine spi-

rituală și corporală, ci până cad pradă morții, atunci trebuie să ridicăm numărul preoților pensionați, la cifra, la care e ridicată la alți oficianți, și să le statorim o pensiuine convenabilă, care să asigure existența nu numai la o persoană, — căci preotul îmbătrânit, dacă are o soție bătrână, nu o poate trimite la cerșit.

Lucrul este de tot anevoios. Pentru că dacă statorește sinodul pensiuine convenabilă — vor fi prea mulți pen-tenți, în raport cu starea fondurilor. De va hotări o pensiuine mică, — nu o vor cere — decât acei, cari au alte izvoare de trăit.

Eu cred că dacă ar intra în pensiuine toți preoții, câți sunt neapți, azi, din 700, ar trebui pensionați 200. Dacă am statori deci la o sută de preoți cvalificați o pensiuine numai de 600 cor. și la 100 de bienaliști 400 cor., ar trebui să dispunem de o rentă anuală de 100.000 cor. și de un capital fundamental de 1.200.000 coroane. Capitalul preoților def. e de 149.474.08 cor. al preoteselor văduve de 458.823.37 cor.

Numărul preoteselor văduve e cam 130. Acelaș număr se poate lua și pentru orfani.

Acum dacă am voi să asigurăm la 130 de preotese o rentă anuală numai de 400 cor. și la 130 de orfani, numai de 100 cor., ni-ar trebui o sumă de 65.000 cor.

Considerând acum, că preoțimea deficientă ar reclama 100.000 cor. preotesele văduve și orfanii 65.000 cor. la o altă 165.000 cor. considerând, că capitalul de fructificare al ambelor fonduri de 608—297 cor. ar aduce un venit de 50.000 cor., sinodul ar trebui să se îngrijească de acopirerea unei lipse anuale de 100.000 cor., pe când congrua preoțimii întreagi face 522.000 cor!!

De aci se vede, că problema ce trebuie să deslege sinodul e foarte grea, fiindcă necesitățile sunt multe și izvoarele de venit foarte puține. Să sperăm, că se vor afla mecenați, cari să contribuie, ca chestia să se poată deslega după cum cer interesele bisericii.

A doua chestie e sistarea cursului bienal. Aceasta chestie e reclamată de mult, de interesele naționale și bisericesti, și numai un cap luminat, ca și actualul conducător al metropoliei ni-a trebuit să o aducă pe tapet. Ori cât de însemnată e chestia aceasta, totuși scriitorul articulelor o aduce în legătură cu lucruri și mai însemnate: cu chestia înființării unui seminar central.

Eu cred că această chestie din partea oricărui Român ar trebui să se considere de neamânabilă, nu numai actuală! Noi respectăm știința, ce o pot primi teologii noștri în seminariile catolice de altă limbă. Stimăm pietatea, ce o primesc acolo; dar nu putem fi mulțumiți cu spiritalul iubirii de neam și de limbă, și cu știința limbii rituale. — E cunoscut farmecul ce are predicarea în limba maternă și puterea de a pătrunde la suflet. Acest farmec însă îl are predicatorul numai atunci, când vorbește perfect limba. Preoții crescuți în seminarii de altă limbă, în gimnasilor tot de altă limbă, nu sunt stăpâni pe ea, și așa nu pot predica cu efect. Ba, ce e mai mult, și serviciul liturgic în gura lor își pierde farmecul, puterea de a pătrunde la inima Românului. Eu cred că în sinodul nostru — chestia nu se va pertracta, fiindcă nici nu-i aparține; dar cred că episcopatul nostru nu o va lăsa din mână și în-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din carnetul unui trubadur modern.

III.

Serenadă.

Ce m-a făcut să caūt orașul mare?
Stau ca pe spini și 'nghit la noduri grele,
Sunt într-un hal ca-atunci, în tinerețe,
Când gimnastam nărod la paralele.

Mă năduș tot și stau să-mi ies din piele,
Mă plimb nebun prin lunci, pe promenadă,
Ași vrea s-o văd, la noapte, cum apare
Cu capul gol, la geam, — la serenadă.

Sunt dus, de-aud un glas de clarinetă
În noapte suspinând, și în provincie
La serenăzi să dai i-atât de lesne,
Căci unde mai găsești așa credință?

Pe când țiganul trage lin din vioară
Și tu răcești romanța 'n capul gol,
Încet-încet fereastra-i se deschide
Și-apare ea, cu mama 'n camizol.

Scurt, am pasiuni ca să-mi tractez iubita
Cu serenăzi, să mă cuprind de vraje.
Sunt romanțios! Dar cum s-o fac pe-aceia?
Aici apar la geam patru etaje....

Pajul Cherubin.

Inimă de mamă.

După Pierre Valdaque.

Cu capul pe piept și cu ochii pironiți în pământ acuzatul își aștepta osânda. Adecă ce altceva putea să aștepte când ucisese pe tatăl său? Ertare? Sau măcar o cât de mică îndulcire a pedepsei?!

Astea nici că le putea nădăjdui, dar încă să le mai și aștepte. Și cu toate astea aștepta. Nu că ar fi fost măcar cătuși de puțin ținut de gândul unei scăpări neașteptate, dar... aștepta și el.

Aștepta cu încrederea omului care, când e să se îneca, s-agață de un palu, numai ca să știe că s-a agățat de ceva. Așa și acuzatul; n-avea nici o nădejde de scăpare și cu toate astea aștepta; cine știe?.. Poate în ultimul moment să se întample vreo minune care să-l scape de condamnarea la moarte.

Și aștepta. Asta era în sala curții cu jurați.

Afară însă, afară era altceva. Era nevasta lui care aștepta cu aceeași nerăbdare, nu verdictul de condamnare, ci libertatea lui, libertatea acuzatului.

Nu-i venea să creadă că justiția omească, justiția care spune să nu ucizi, o să fie atât de nedreaptă încât să-l osândească pe el la moarte.

Alături de ea, alături de nevasta acuzatului, era mama lui, mama aceluia care

în urma verdictului nu avea să mai fie. Și dansa aștepta.

Cine poate să ghicească ce se petrece în inima unei mame? Acum stau amândouă femeile alături și pe când soția plângea, mama lui, mama acuzatului, o susținea.

O liniște mormântală se făcuse în sală.

Femeile d-afară, strânsese una lângă alta, așteptau oprindu-și răsufierea, să audă ce zicea președintele.

În clipa aceia dânsule ar fi sugrumat pe cei dimprejur numai ca să fie tăcere.

În sfârșit glasul președintelui tăcu. O liniște floreasă urmă pronunțării sentinței

— Ce a zis mamă? «Era soția, care o întreba.

— Ce să zică? tu n-ai auzit?

Și ca și când tot ar mai fi avut o licărire de nădejde, bătrâna adaugă:

— Mi-se pare că l-a iertat.

— Să te auză Dumnezeu mamă!

Cățiva din public se porniră tăcuți spre eșire.

Bătrâna neputându-se stăpâni, întrebă cu glas întrerupt:

— Ce a zis judecătorul, maică? L-a iertat?

— Ași!

O vorbă atât de scurtă era să ia

viața bătrânei. Cu un țipăt sfâșietor căzuse în brațele norei sale.

— Mi l-au omorât! Mi l-au omorât.

Tânăra amuțită stătu câte-va clipe locului. Apoi făcându-și curaj zise bătrânei.

— Hai mamă, vino-ți în fire, poate că mai e chip de scăpare, cine știe...

Ca o trigoaică se sculă bătrâna;

— Așa, ticăloaso! Ție ți-e lesne, că găsești o sută în loc, dar eu, eu, unde mai găsec un băiat?!

Lumea se grămădise în jurul lor. Valul de oameni cari se imbulzeau spre eșire, le țără și pe ele.

Condamnatul, — căci fusese condamnat la moarte în regulă — rămăsese o clipă ca trăsnet. Când văzu însă că toți din jurul lui plecaseră capetele tăcuți, înțeleșese, că nu se înșelase, îi veni ca o amețeală, tot creierul i se limpezi și uitându-se la jurați, îi privi pe toți; apoi după ce-și isprăvi inspecția, se apucă să-și numere ca să vadă dacă sunt cu soț sau fără soț.

Tot timpul cât i-se citise sentința, se uitase la roba greferului. Roba greferului era roasă la coate.

Condamnatului îi venise chiar să zâmbească; își zicea că această rosătură nu era datorită decât foamei, căci greferul neavând ce să mănânce când îi era foamei s-apuca să-și roadă coatele, după cum alți

telectualii noștri laici, mai cu dare de mână. o să-i sară în ajutor.

Fără îndoială, e foarte însemnată și problema a treia: introducerea examenelor prosinodale.

E știut, că sistemul de conferire al beneficiilor de până acum — nu a fost cel mai drept, dar e ceva și mai nedrept aceea că noii preoți ani de-a rândul au rămas tot administratori. Acest obicei în diecesa Gherlei a devenit un abus neiertat, pe care preoțimea, dacă ar fi fost la loc, ar fi trebuit să-l aducă la cunoștința pontificalului. *In întregă dieceza Gherlei — nu mai vezi parochii!* Acolo preotul ca administrator servește liturgia primitală; ca administrator să coboară, obosit de ani, în mormânt, ca administrator se duce în penzie gărbovit de ani!!

După archidieceză, vrând nevrând trebuie să urmeze diecezele cu reformele, și dacă reforma nu va avea alte urmări, totuși va face ca preotul neexceptat, pe baza examenului, să poată pretinde, să fie socotit de funcționar permanent.

Nu ași putea însă aproba măsura, ca în cazul, când un preot nu ar fi promovat în timp de 6 ani, să fie constrâns a da un nou examen tot pentru un beneficiu de gradul pentru care a făcut odată examen. Mi-se pare ca nu ar fi drept, ca unul să ajungă la un beneficiu cu un examen și altul cu două, ba, mi-se pare că destulă nedreptate ar fi pentru el așteptarea de 6 ani, după un beneficiu pentru care a făcut examen.

Asemenea nu pot admite, ca excepția să se facă numai cu cei amintiți de d-l „sp“.

Acei preoți cari au servit un sfert de veac, ori 30—40 ani, să fie luați acum la examinare, e ceva cam neobicit. Trebuie să se facă o excepție oare care pentru ani, pentru merite administrative și literare.

Peste măsură de importantă e chestia catechizării. E cunoscut, că în această afacere guvernul a dat ordinul său — numai după ce s-a convins — că s-au aflat capete plecate — în fața ordinelor date de directorii școlilor de stat și a inspectorilor regești.

Dacă Sinodul nostru și Sinoadele celorlalte diecese nu vor lua cele mai energice măsuri canonice, ca astfel de frați uitați de sine — să-și vină în ori — toată lupta va fi zadarnică. Pentru aceea o decizie energică va fi salutată cu bucurie de toată suflarea.

Un punct însemnat e și chestia

și rod unghiile din nerăbdare sau pentru că le e foame.

Negreșit, aceste reflecții erau foarte rezezi. Pe lângă astea mai numărăse și jandarmii de la ușă. Tot fără soț.

Incepuse să numere publicul și o luase de un capăt al sălei. Incepuse de trei ori de la acelaș capăt din cauză că publicul stând în picioare, schimba mereu locul.

La urmă, plictisit, se apucase de numărare de câte ori clipea, cel care citea sentința.

Președintele, plictisit de proporția ce luase afacerea, cascade, și nici «el» nu putuse să se oprească de a nu căsca.

Acum auzise sfârșitul: »Pe baza acestor considerente numitul acuzat se condamnă la moarte prin ștreang«.

Mai avea să răsufla la aer curat, să se miște barim câte-va clipe slobod. Însă la urmă veni emoția.

Ar fi vrut, după ce-i venise ameteala, ar fi vrut să pue mâna cel puțin pe unul din judecători. Să pue mâna pe el și cu o smucitură să-l răpue.

Își aruncă ochii prin mulțime, cu gând să vadă pe mama lui, pe nevasta lui.

școlilor. Aci ni-se pare că ne-am trezit cam târziu cu sinodul. Pentru ce oare se debate chestia numai în sinoade tractuale preoțești și nu în senatele școlastice tractuale? Aci aprob într-o toată părerea d-lui „Sp“ că un congres școlar e neapărat de lipsă. De voim a salva, ce se mai poate.

Eu cred că ar trebui să punem la ordinea zilei și crearea unor școli centrale, din puteri comune, măcar în apropierea comunelor mixte — unde primejdia e mai mare pentru limbă și religie.

— f. —

O nouă fundație. D-l Petru Pană din comuna Viziru (România), a făcut o fundație de 10.000 cor. pentru »Astra« și una de 2000 cor. pentru biserica din Satalung, unde s-a născut!!

O declarație a moștenitorului de tron despre votul universal. »Tribuna« este informată, că archiducele Francisc Ferdinand a declarat într-o conversație particulară următoarele:

»Ne-am săturat de politica lozincelor de 67 și 48. Trebuie inaugurată o nouă politică în cadrele dualismului cinstit fără gânduri ascunse. Singurul mijloc ducător la acest scop e votul universal secret și direct. Se poate ca această reformă să fi fost de prisos în Austria; în Ungaria însă ea trebuie neapărat făcută«.

Un nou partid unguresc. D-l N. Iorga scrie despre partidul creștin-social: Intâia întrunire a partidului social-creștin unguresc în fruntea căruia s'apuz contele Szapáry.

Se credea că partidul e favorabil naționalităților. Ba o foare delă noi îl și salutase cu multă naivitate. La întrunire — spune o telegramă a »Minervei« — Apsay, unul din oratori, a declarat că în Ungaria nu e decât o nație, cea maghiară, ori câte limbi s'ar vorbi. Așa fiind, cei ce simt altfel, sunt niște străini cari trebuie zdrobiți. Aceasta — înțelegeți bine! — aceasta e soluția în chestia naționalităților.

Era de așteptat. Acesta e crezul tuturor Ungurilor. Foți sunt creșcuți ca să fie așa. Și cine își închipuie că acei cari cochetează cu Viena pentru a căpăta puterea sunt altfel, se înșală. Ei nu pot fi altfel pentru că n-ar putea să stăpânească împotriva opiniei publice ungurești, care s'ar revolta întreagă, când un guvern ar cuteza să recunoască naționalitățile.

Deci se întărește învățătura, pe care nu vom obosi repetându-o la fiecare prilej. Să știm întrebându orice om și orice otriviri de împrejurări ne răsar în cale, dar pe ei și pe ele să nu facem prostia de a ne întemeia. Temelia vieții noastre naționale, în România și în afară de România, nu poate fi decât cultura, bogăția, solidaritatea, trăinicia neamului nostru.

Și când »dincolo«, părinții români își dau copii la gimnazii unguresc și cer ca ei să fie scutiți de limba românească, facultativă pentru școlari, ce mai putem noi nădăjdui dela omenia încă a unui grof?!

De mamă nu-i era atât, cât îi era de nevastă. La urmă privirile i nehotărâte se opriră asupra jandarmilor, cari îl sileau să iasă din sală.

Atunci, din fundul inimei, i se porni un strigăt sfâșietor de dureros, supraomenesc:

— Mamă!...

Și din curte, un glas abia auzit prin atâta lume, care furnica, s-auzi răspunzând.

O femeie străbătu, respingând mulțimea cu putere de uriaș și oprindu-se lângă el căzu în ghenunchi.

Jurații își strângeau hărțile, unii își luau hainele de prin cuere, alții goleau resturile de apă zăharisită din pahare, ce li se servise în timpul procesului.

Femeia stătu o clipă în ghenunchi, apoi sculându-se răzbi prin mulțime până lângă jurați și strigă cu o voce de fier:

— Tălharilor, de ce l-ați osândit? Eu am omorât, nu el, pe mine să mă osândiți!

trad. de C. D. G.

Banchetul.

Declarațiile lui Nagy Emil.

Între noi și Iusth nu sunt deosebiri de principiu, numai de tactică. Chiar și în pretinderea unui guvern exclusiv kossuthist suntem solidari. Alt undeva este deosebirea.

Eu, și prietini mei intimi, dela început nu prea credeam că e cu putință să realizăm numai decât dorințele noastre, dar am tăcut un an întreg, și n-am căutat să facem greutăți lui Iusth, prin contradicții în public. Dacă dădeam glasuri cobitoare și șovăitoare, noi aci acasă, nu puteam să lupte cu succes pentru banca autonomă și pentru guvernul kossuthist. Apponyi, Kossuth și Iusth, acolo în străini Ne aveam chiar bine cu Iusth.

La răspântii am ajuns numai atunci, când ne-a venit la cunoștință pactul cu Lukacs Atunci, adevărat, am fost revoltați. Din cele întâmplătoare am aflat în mod indiscutabil, că în situația de azi constituirea unui guvern curat kossuthist este cu neputință. De altă parte ni s-a părut că totuși e grozav să dai afară pe stălpul rezistenței naționale, pe Andrássy, de dragul lui — Lukacs. Iar cât e pentru banca națională, numai zimbi mai poți de credința celor ce misiunea de »inspector politic« a lui Lukacs, o aduceau în combinație cu înființarea băncii...

Era evident, din acea clipă, că Iusth și ai lui, vreau să ajungă la putere, cu orice preț. Era evident, că Iusth și ai lui, sunt gata a răsturna toată țara, sub cuvântul băncii pe 1911, că nu vreau nici decum să lucreze împreună cu Andrássy, și că sunt gata să pună la încercare cea mai încordată puterile națiunii — nădăjduind, că alt sfârșit nu poate avea întreprinderea lor, decât un nou pact cu Regele, pe care îl va încheia acum numai partidul kossuthist, apoi o declarație în interesul băncii autonome, înființarea băncii la un termen mai amănat, și o permanentă guvernare kossuthistă. Frumos și ademenitor program. Nu e mirare, că are atâția aderenți!

Suveranul însă a declarat, că recunoaște, personal, dreptul Ungariei la bancă autonomă, dar nu i se pare practic înființarea ei, și nu va da sancțiunea sa la o lege de felul acesta! O simplă declarație, stoarsă de la un Suveran de 80 ani, ce valoare poate să aibă pentru națiune.

O nouă rezistență națională? Dar n-am simțit cu toții cât de multă greutate ne-a făcut, să potolim ura de clasă stărnită cu rezistența națională din urmă?

Și ce-ar mai zice lumea din afară... Ne-ar întreba: »De ce v-ați războit cu Regele?« »Pentru concesiile militare!« »Le-ați căpătat?« »Nu. Am făcut pact, să le lăsăm în grija unui parlament ales pe baza sufragiului universal.« »V-ați ținut de făgădueliile în direcția aceasta?« »Nu.« »Și acum de ce vă războiți cu Regele?« »Ne trebuie o declarație pentru bancă etc.

În modul acesta nu se poate face politică națională. Autoritate nu prea avem, am pierde-o însă toată, în fața cercurilor financiare din streinătate, cu astfel de apucături, și banca națională ar fi mult mai scumpă de cum am crezut chiar...

Sinodul protopopesesc gr. cat. al districtului Sibiu

s'a ținut la 5 Nov. 1909 sub prezidiul protopopului Nic. Togan, fiind notar districtual Valeriu Florian, preot în Racovița.

Prezenți la sinod au fost 17 preoți, iar absenți 10 înși.

Prezidiul pune la ordinea zilei chestiunile cu a căror deslegare se va ocupa sinodul archidiecezan convocat pe 23 Noemvrie 1909 la Blaj și anume:

1. Cestiunea augmentării fondului deficienților și a fondului viduo-orfanal archidiecezan. Sinodul hotărăște: Taxa fundamentală cu care au contribuit pân-acum parochiile resp. bisericile să se urce dela 1 la 5 cor., ear bisericile cari au capital real fructificator să contribuie pe lângă taxa fundamentală și cu cvotele normate în § 8 pct. b. al statutelor existente pentru reorganizarea esactoratului archidiecezan din 1889.

2. Preoții rurali să contribuie cu 5% din venitul lor fixat cu întregirea congruală la 800 respective 1000 cor. Preoții cu venit de 800 cor. dacă voiesc să beneficieze din fondurile acestea atât ei cât și văduvele și orfanii lor, să contribuie în asemenea măsură, adică 5% după venit de 1600 cor. Protopopii să contribuie pe lângă cele 5% din venitul lor de 1600 cor. ca parochii încă cu 5% din salariul ce-l au din fondul clerului.

Sinodul aderează la ștergerea cursului teologic bienal, dar deși dorește ca clerul să se perfecționeze neîncetat în științele sacre, nu aderează la introducerea examenului prosinodal, fiind instituția aceasta o inovație streină de biserica noastră gr. cat. în archidieceză, în celelalte chestiuni însă sinodul se solidarizează în toată privința cu vederile corpului episcopesc gr. cat.

Prezidiul mai prezintă sinodului 5 propuneri indepen. ente ale preotului Valeriu Florian dela Racovița și anume:

1. Ca administratorii parochiali după un serviciu de 5 ani să fie eo ipso promovați parochii;

2. Ca suma de 10% subtrahă bona fide de întregirea congruală de pe a. 1908 și 1909 aproximativ 80.000 cor. să se folosească pentru crearea unui orfanat al fiilor și ficelelor de preoți din archidieceză.

3. Ca să se facă pașii de lipsă, prin deputațiune, pentru scoaterea fundațiilor care se sunt în administrațiunea statului și transpunerea lor în administrarea bisericească.

4. Ca clericii cari se vor căsători cu fete de mireni gr. cat. să solvească la fondul de pensiuie viduo-orfanal 1000 cor., ear dacă se vor căsători cu fete de altă confesiune se solvească 1500 cor.

5. Să se facă pașii de lipsă ca venitele moșiei »Merişani« din județul Argeș (România) dăruită odinioară Mitropoliei Bălgradului și întărită dania de Constantin Basarab la 15 Iunie 1700 în zilele Mitropolitului Atanasie, care deja în 7 Octomvrie a fost subscris manifestul unirei cu biserica Romei — să se împărțească între ambele metropolii române din Transilvania și Ungaria.

Discutându-se aceste propuneri a parte, sinodul a decis:

ad 1. 3. 5. Propunerea se recomandă atențiunii sinodului archidiecezan.

ad 2. Nu se primește.

ad 4. Se recomandă atențiunii sinodului archidiecezan cu modificarea ca să se dublice taxele uzitate pân-acum.

Sinodul hotărăște ca să se facă colecte în favorul edificăndei biserici din Cluj și în fine alege ca deputat al clerului districtual pentru sinodul archidiecezan din 23 Noemvrie 1909 pe preotul Valeriu Florian dela Racovița.

Corresp.

STIRILE ZILEI.

— 29 Octomvrie v.

Soledad Villafranco. Un ziar francez, scrie astfel despre cea mai minunată femeie din lume, Soledad Villafranco, femeia cu care Ferrer trăia în căsătorie liberă:

La hotel făcui cunoștință și cu pretina lui Ferrer, doamna Soledad Villafranco. O femeie de o frumusețe uimitoare, înaltă, minunat făcută, cu ochi ce scapără vâpăi, cu vorba de foc. După trei zile Ferrer plecă, însoțit de pretina sa, la Praga.

Iată ce-mi povesti în urmă Paul Gille cu privire la doamna Soledad, intimități pe cari le ținea chiar dela Ferrer.

Mateo Moral, care era profesor la »Școala Modernă« a lui Ferrer iubise pe doamna Soledad. Aceasta însă nu răspunde dragostei tânărului învățat și visător, care, neputând trăi fără dânsa, se hotărî în urmă ca să se sinucidă.

De convingere anarhistă, Moral socotea ca o lașitate ca să pleci din lume fără să fi făptuit nimic și în exaltațiunea sa se hotărî, că dacă trebuie să moară pentru că viața i-a devenit imposibilă, cel puțin să-și manifeste ura lui împotriva societății actuale și convingerea anti-autoritară printr-un atentat, în care să se sintetizeze protestul, legitim după dânsul, a tuturor liberalilor din Spania, împotriva urmașului lui Torquemada, Alfons XIII.

Se știe, cum Moral își tocmise o odaie, care da spre strada, prin care trecu cortegiul regal spre palat, de la celebrarea căsătoriei regelui și a reginei; cum asvărli asupra trăsuri, în care se aflau suveranii, un buchet de flori, în care se afla o bombă; se știe cum n-a atins ținta lui Moral.

Atentatorul se refugiase la Nakens, directorul ziarului El. Matin. Găzduit de acesta o noapte, plecă dimineața și văzându-se în sfârșit urmărit de un jandarm, cu un glonț de revolver ucise pe jandarm, iar cu un altul se sinucise. Ferrer fu apoi

Intemnițat. bănuț ca complice cu Morral, cu toate că nu cunoștea de fel intențiile acestuia; el fu în urmă achitat și scăpat astfel din ghiarele reacționarismului grație protestului întregii lumi civilizate.

Doamna Soledad veni în urmă să conviețuiască cu Ferrer.

Astăzi Francisco Ferrer e totuși ucis. Alfonso al XIII, s-a răzbunat măcar acum. Iar strălucitoarea Soledad zace în pat, greu bolnavă din clipa în care îi venise știrea despre cele patru gloanțe nemiloase.

Doi advocați noi în Șercaia. Ni se comunică astăzi, că în Șercaia și-au deschis, independent, cancelarie de avocat domnii Dr. Iuliu Deceanu și Dr. Ioan Neamțiu.

Un nou atentat împotriva așezămintelor noastre sfinte. »Tribuna« primește o depeșă prin care i se anunță că Marți noaptea niște necunoscuți au aruncat petroleu asupra liniștitei case din Vidra, unde marele erou național al nostru Avram Iancu și-a deschis pentru întâia dată ochii — și în urmă i-au dat foc. Fapta mișcătoare a fost din norocire descoperită la vreme și focul localizat înainte de a fi putut preface în cenușe și ultima rămășiță care ne aduce aminte de vremile mari de odinioară.

Discreditarea lui Burdea. Se anunță »Tribunei«: Advocatul Dr. Horváth József din Bozovici, autorul broșurei »Crisa și chestia românească«, a început organizarea societății maghiare independente din comitatul Caraș-Severin, împotriva clicei lui Burdea.

Prin organul lor, »Lugosi Ellenör« au pornit o campanie sistematică împotriva clichei burdiste.

Scopul ce-l urmărește Horváth este împiedecarea trecerii lui Burdea la partidul independist (după încetarea coaliției) și să paralizeze astfel prin un »coup« genial intenția lui Burdea, de a ridica un monument lui Kossuth la Caransebeș.

D-l Horváth, publică de altfel un remarcabil articol în numărul mai recent al »Gazetei Transilvaniei«, asupra căruia probabil vom reveni.

Înzultarea religiei catolice de către socialiști. Ni se scrie: Zilele trecute când cu formarea noului partid creștin-social în Ungaria, sub conducerea contelui Szapary, socialiștii din Cluj au lipit placcate prin oraș, în cari înzultau clerul și biserica catolică. Pentru această procedură a lor, procurorul din Cluj i-a dat pe mâna justiției. E lucru curios, că numai biserica creștină li-e spin în ochii socialiștilor, ea care te învață: »Să iubești pe de-aproapele tău, ca pe tine însuși«, pe când religia jidovească zice: »Pe cel mai bun creștin ucide-l«. Cu toate acestea, în viața mea n-am văzut o singură dată măcar, să atace socialiștii și religia jidovească ori pe rabini jidovilor. — Coresp.

E. M. E. jubilează. Ni se scrie din Cluj: En gros decurg pregătirile pentru jubileul de 50 de ani în 23 și 24 Nov. a societății maghiare »Erdélyi Múzeum Egyesület«. Reclama serbării impozante o poartă toate foile locale, anunțând delegații din toate părțile ale acestei țări, atât de ferice. Invităriile s-au trimis împreună cu listele pentru înscrierea membrilor. D-odată au pornit și o colecție pentru fondul jubilar și totodată se vor tipări scrisorile rămase de marele patriot și conte Emeric Mikó. Guvernul spre a-ridica nivelul acestei serbări, încă va lua parte. După cum spun foile chiar și Maj. Sa împăratul va fi reprezentat. Iar dintre administrațiile transilvănene comitatul Albei-inferioare și Turda-Arieș se va reprezenta prin 5, Târnavamare prin 3 de egați!

Pentru Ferrer. Studenții din Petersburg ținând un meeting de protestare contra execuției lui Ferrer, au votat o rezoluție care s-a trimis ambasadorului spaniol de acolo. Acesta a trimis rezoluția rectorului universității și studenții au fost dați în judecata senatului universitar.

Peary cel dintâiu. Societatea geografică a acordat medalia de aur »Pentru Merit« lui Peary pentru că a ajuns la Polul Nord. În privința aceasta i s-a certificat documentar meritul lui de a fi stabilit cel dintâiu până la Polul Nord.

Un editor din New-York a oferit lui Peary câte 6 lei și 25 de bani de fiecare rând, pentru a-i scrie un volum în care să-și descrie voiajul la pol. Până la Peary cel mai scump plătit dintre povestitorii de ocazie a fost Roosevelt care a încasat câte un leu de rând.

Reorganizarea armatei japoneze. »No-woje Wremja« se ocupă într-un articol cu armata japoneză, zicând între altele că de la încheierea păcii dela Portsmouth, Japonia a făcut tot posibilul spre a-și întări și reorganiza armata. După încheierea păcii cu Rusia, armata japoneză s-a sporit foarte mult. În Manciuria se află acum 20 divizii, în loc de 18, precum erau mai înainte. După noul plan de mobilizare, Japonia poate să mobilizeze în scurt timp 3 milioane de soldați bine instruiți. S-au adus multe îmbunătățiri în privința întreținerii armatei, în serviciul sanitar și în organizarea poliției militare. Artileria a fost provăzută cu noul tunuri de tragere rapidă. S-a construit un arsenal, în care se pot depozita 500 de tunuri. Cavaleria a fost înmulțită și s-au creat numeroase detașamente speciale pentru serviciul de recunoaștere. Afară de aceasta s-au înființat corpuri de ingineri, de căi ferate și aviațiune. Toate acestea probează că Japonia vrea să se prezinte cu o armată bine disciplinată, care dispune de cele mai perfecte mijloace tehnice.

Greva damelor de curte. Un tip original al grevelor atât de răspândite în zilele noastre ne anunță »New-York American«. După vestea numitului ziar, cauza fundamentală, ce împiedecase cununia principelui Abruzzan cu Miss Elkins, fiica unui senator american, o află în memorandumul energic, înaintat părechei regale italiene din partea damelor de curte, în care se declară mai curând a intra în — grevă, decât a se pune noiei părechi principiare la dispoziție ca dame de curte. Ziarul aduce și numele subscrișelor principese, marchize și baronese.

Expoziție plutitoare în Rusia. Serviciul de navigațiune maritimă al Rusiei, pentru a veni în ajutorul comerțului, proiectează să organizeze o expozițiune plutitoare pe vasele cari fac cursa pe Marea neagră și Marea Egee. Pe vasele comerciale se vor face instalațiuni speciale, pentru a se putea expune diferitele produse ale Rusiei. Serviciul maritim rus speră să aducă un mare sprijin mișcării comerciale pentru că vasele cu expozițiunea mărfurilor vor staționa prin toate porturile orientale, unde publicul va putea să le viziteze în voie.

D-na Steinheil este descrisă astfel de către »correspondentul unui ziar de al nostru«:

Toate gândurile se încordară, toate privirile se îndreptară spre poarta joasă prin care era să treacă celebra femeie, aceea care odinioară s-a făcut stăpâna casei unui procuror general, aceea care în timpul președenției lui Felix Faure era aproape o suverană la Eliseu, care câteva zile numai, înainte de crimă, presida o masă de generali și de miniștri, — și care își pune acum umil viața în mâna a doisprezece jurați necunoscuți, — dintre cari cei mai mulți sunt lucrători.

Poarta se deschide larg. Iată acuzața! Cu pleoapele lăstate, îmbrăcată în negru, ca și cum ar intra într-un salon, cu un văl subtil în părul castaniu, un văl fin, care nu făcea nici o umbră pe obraz, cu gâtul gol, — ea se așeză, modestă, resemnată, la locul arătat de gardul municipal.

Apoi își aruncă o privire în sală, o privire spre jurați și ochii i se închid iar, deasupra tainei sale.

Cea dintâi mișcare a celor cari o privesc e să zică:

— Cum? Asta e? Numai atâta?

Cochetă, fără îndoială, dar fără aparențe bătătoare la ochi, fără fneță în trăsături, fără o frumusețe adevărată. — ea pare o burgheză dulce și resemnată, care joacă rolul unei martire... Desbaterile au început... Toți așteaptă lumină în această afacere pasionată, — unul dintre cele mai pasionate procese ale veacului.

Patrăcere. Reuniunea femeilor gr. or. române din Fabricul-Timișor și provincie dă o petrecere cu dans, Duminecă în 21 Noemvrie n. 1909, în sala berăriei d-aco (Fabrikshof), în favorul scopului statutar al Reuniunii. Maria Dr. Putici, prezidentă. Nicolae Nicorescu, secretar. Pentru evitarea de spese cu vestiminte costisitoare (luxoase), damele sunt rugate a se prezenta în toalete cât mai simple.

ARTĂ ȘI ȘTIINȚĂ.

Războiul din 1330.

Intre Carol Robert regele Ungariei și Basarab Voivodul Țării Românești.

De Nicolae Densușianu.

— Urmare. —

III.

Oastea lui Basarab în războiul dela 1330 se compunea, după datele ce le avem în cronică vizează și în diferite diplome ale regelui din următoarele elemente:

1. Forțe regulate de oaste, numite în limba latină medievală *potentia*, adică din oameni, a căror obligament era să facă servicii militare în timp de războiu (călărași și dorobanți);

2) O altă parte a armatei sale era compusă din oaste de strănsură — *societas Olachalis* — în fine din

3) Trupe aliate, ce i-le dase păgânii (Țătarii) și alți necredincioși ai regelui (Bulgarii și Sârbii), după cum dase și Basarab în 1324 ajutor lui Michaiu Stratimirovici, despotului din Vidin, ca să cucerească dela Bizantini oare cari părți de lângă Balcani.

Ca armament, cronică vizează amintește *iacula* sau arme de aruncat (săgeți, piluri etc.) în deosebi se vorbește de *săbii și săgeți*, cari cădeau ca ploia asupra adversarilor.

IV.

Se prezintă acum o cestiune importantă istorică în studiul acestui războiu: anume, să putem stabili cu precizie pozițiunea geografică a locului, unde s-au întâmplat aceste lupte înverșunate.

Evenimentul istoric, după cum am văzut, se petrece în munții Mehedinților.

În părțile acestea, *trecătoarea* sau linia principală de comunicațiune cu Bănatul, a fost pentru oamenii călări și pe picioare totdeauna pe la Mărășești, un sat situat spre apus de Baia de Aramă.

Acți la Mărășești, ni-se prezintă o pozițiune strategică din cele mai tari, o trecătoare sau vale lungă și strâmtă, având de amândouă părțile râpe prăpăstioase, sau coaste înalte de munți. În părțile acestea mai există și astăzi o tradițiune istorică despre oare cari lupte, ce le avuse în timpurile mai vechi, Românii cu Ungurii, în strămtorile de aci.

Domnul Spineanu, în dicționarul geografic al județului Mehedinți, scrie în această privință următoarele:

»În timpul năvălirii barbarilor, locuitorii din comuna Busești (plaiul Cerna) ne având în satul lor alte locuri pe unde să poată pătrunde străinii, decât cele două văi: Sôhodol și Brătoș, cari și acestea sunt foarte strâmte și prăpăstioase, îndată ce auzia că vine o limbă streină peste ei, alergau cu toții și tăiau în calea lor arbori uriași, făcând mari grămezi, astfel că închidea drumul străinilor, de a intra în satul lor, și de mulțea teorii se arunca și cu bolovani asupralor și îi omora. Aceasta se povestește ca o tradiție de mai tot locuitorii comunii și poate că se rapoartă la luptele Românilor cu Ungurii din timpul lui Alexandru Basarab și Mircea cel Bătrân, mai ales că în cătuna Gheorghășii de Proiștești se găsește ca și la Mărășești *morminte ungurești*, purtând chiar și numele de *morminte ungurești*.

În această privință mai avem o relatare importantă din sec. XVI.

Cronicarul polon Martin Strikowsky, care în anii 1574—75 vizitase Moldova, Țara românească și Turcia, scrie următoarele:

»Regele ungar Carol ridicând un reșbel năpraznic asupra Domnului munteș Basarabă, fu bătut cu desăvârșire prin stratagemă de către Munteni și Moldoveni, astfel încât cu puțin de ai săi abia putu scăpa cu fuga în Ungaria. Pe locul bătăliei Domnii munteștii zidiră o biserică și ridicară trei stâlpi de piatră, precum văzui eu însumi în 1574, întorcându-mă din Turcia, dincolo de târgușorul Gherghița, două zile de drum dela orașul transilvan Sibiu în munți.

După indicațiunea geografică, ce ne-o dă Strykowski, locul, unde se întâmplase acel războiu năpraznic, era dela Sibiu spre apus, la o depărtare de două zile, în munți, ori cu alte cuvinte în districtul Mehedinților.

(Va urma)

ULTIME ȘTIRI.

București, 11 Nov. Remanierea cabinetului s-a făcut în modul următor: D-l Al. Djuvara a trecut la ministerul de externe. D-l At. Constantinescu a fost numit ministru al domeniilor. D-l M. Orleanu, ministru al industriei și comerțului. D-l general Crăiniceanu, ministru al războiului. Nu s-a retras dar din guvern decât d-l Anton Carp.

Budapesta, 11 Nov. Aseară a sosit aici baronul de Aehrenthal cu soția sa. Vizita aceasta are un caracter pur privat.

Viena, 11 Nov. Cunoscutul profesor Wahrung, propagandistul școalelor libere a la Ferrer, va ținea conferințe în privința separațiunii bisericești de stat.

Budapesta, 11 Noemvrie. Azi dimineață s-a ținut la ministerul de comerț o conferință, la care a fost de față toți miniștrii, Wekerle a făcut o dare de seamă despre audiența sa de ieri la regele și pe la diferiți miniștrii vienezi. La urmă a comunicat că monarhul va primi mâine în audiență pe contele Audrassy și de F. Kossuth.

Petersburg, 11 Nov. Uniunea poezilor slave a ținut o întrunire panslavistă, sub președința lui Chomjakow, președintele Dumei. Delegatul polon a declarat, că Polonii nu vor face niciodată cauză comună cu panslavistii, până când guvernul rus va continua cu politica sa vrășmășască în contra Polonilor.

POȘTA REDACȚIUNEL.

București. Cum ați văzut, am luat de seamă înșine greșala. Vă mulțumim pentru cuvintele de îmbărbătare și pentru făgădueli.

Mintiu. N'ar fi de tot rea. Tema poate cam zdrențuită, »românitatea« limbii cam provincială, o espunere cam naivă — încolo ar mai fi cum ar fi. Manuscripte însă nu se înapoiază...

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultatiuni

în celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Q răceală.

deschide în cele mai multe cazuri ușa și altor multe boale serioase,

Emulsiunea lui Scott

însă de multe ori împiedecă cu mult succes dezvoltarea mai departe a acestor boale. Curățenia părților ei constitutive, faptul că e ușor de mistuit cât și puterea ei de nutrire a câștigat Emulsiunea lui Scott un bun renume între medici, moașe, părinți și pacienți, ca cel mai bun mijloc pentru tot felul de boale de piept și grumaz.

Emulsiunea lui SCOTT este recunoscută în tot locul ca cea mai bună emulsiune. 3.

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani.

Se capătă în toate farmaciile.

Din partea unei societăți de asigurare bine acreditată se caută

Funcționari voiajori

versați în afaceri de asigurare, pentru serviciu extern (achizitori), cari au relații cu cercuri mai bune, eventual domni soizi, cari doresc să se dedice acestei ocupațiuni. — Oferte cu indicarea ocupațiunilor sunt a se trimite sub: H. Z. 1000 la administrația acestui ziar. (759,8-8.

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confecționează:
Costume moderne.
Fason elegant.

Depozit de
Stofe veritabile englezești.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descriată și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“), de *Tunaru din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1908.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Slăbirea de nervi

este a se atribui sau încordările diferite ale inimii unei munci prea iritătoare, unei lucrări spirituale prea încordate, sau urmărilor simțimentelor noastre îngrijorate și dure-roase etc. sau concurenței prea agitate a secolului nostru. Persoane cu nervi slabi care lăncezesă în lipsa de putere și energie a încercat ca cu ajutorul Electricității să se tîmăduiască, și astăzi n'au destule cuvinte de mulțumită și de laudă pentru efectul bun al curentului electric. Pentru aceia recomandăm tuturor celor ce sufer de slăbiciune să-și procure broșura noastră „Tractat despre Electroterapia modernă. Această broșură o vor primi gratis și franco toți aceia cari se vor provoca la ziarul nostru.

Institutul de ord. medical „ELECTRO-WITALIZER“,
Budapesta IV., Károly-körút 2. Felem. 51.

Johann Szvetlik, din Alsófehérvut scrie în 29 Dec. 1908. Mult amintim de Dr. I. Mă bucur că Vă pot aduce la cunoștință că nu mai am răgușeli, sunt iarăși vesel și mi-am recăpătat pofta de lucru. Umbrelul mie mai ușor și mai elastic. Cu un cuvânt mă simt cu mult mai bine ca înainte. Aparatul îl folosesc încă și acuma, el funcționează perfect.

Instrumentul de ord. med. „ELECTRO-WITALIZER“
Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 51.
Rog să-mi trimiteți gratis și franco, în oăvertă închisă op. l. „SISTEMUL de VINDECARE ELCTRIC MODERN“
pentru bărați și femei
Numele: _____
Comuna și poșta ultimă _____
Tae și lipește pe o corespondență.

Coupon pentru o carte de cinste:
Institutul de ord. med. „ELECTRO-WITALIZER“
Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 51.
Rog să-mi trimiteți gratis și franco, în oăvertă închisă op. l. „SISTEMUL de VINDECARE ELCTRIC MODERN“
pentru bărați și femei
Numele: _____
Comuna și poșta ultimă _____
Tae și lipește pe o corespondență.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.
A XXVII. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri militare.

Loteria acăsta unică în Austria legal concesionată conține **18.386 câștiguri în bani gata** în suma totală de **514.800 Cor.**

Câștigul principal 200.000 corone bani gata.
Tragerea urmăză irevocabil în 16 Dec. 1909. Un los costă 4 corone.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(772.1-10)

Cursul la bursa din Viena.
Din 10 Noemvrie n. 1909.

Renta ung. de sur 4%	112 60
Renta de corone ung. 4%	91 75
Imp. cail. fer. ung. în aur 3 1/2%	81 65
Imp. cail. fer. ung. în argint 4%	91 10
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Imp. ung. cu premii	2 1 56
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	146 65
Renta de hârtie austr. 4 1/10	94 75
Renta de argint austr. 4 1/10	94 65
Renta de aur austr. 4%	116 55
Renta de corone austr. 4%	94 65
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	84 25
Losuri din 1880	167 —
Acțiunile de ale Băncii ung. de credit	771 —
Acțiunile de ale Băncii austr. de credit	669 25
Acțiunile de ale Băncii austro-ung.	1770 —
Napoleoniori.	19 14
Mărci imperiale germane	117 87 1/2
London vista	241 30
Paris vista	95 67 1/2
Neto italiene	95 —

Cursul pieței Brașov.
Din 11 Noemvrie n. 1909.

Bancnote rom. Cump.	18 84	Vend.	18 92
Argint român	18 75		18 85
Lire turcesci	21 50		21 60
Seris. fone. Albine 5%	100 —		101 —
Table Rusesci	254 —		256 —
Napoleoniori.	19 04		19 16
Galbeni	11 20		11 40
Mărci germane	117 —		117 50

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres **Bomboane Rethy**, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.
Să cumpărăm numai **RÉTHY Pemete bombone!**

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religieuna ortodoxă română, cuprindînd rugăciuni de dimineață și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acăsta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acăsta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	Cor. b. — 90	Imit. de fildes cu catifea și închietóre	Cor. b. 2 65
Imit. de fildes în alb séu negru	1 60	" " " cu catifea și po-dóbă mai mare	3 10
" " " cu încheietóre	1 80		
" " " cu cadriu argintat și închietóre	2 10		

Tot asemenea atragem atențunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindînd asemenea tôte rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte e rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acăstei cărți:

în pânză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 30.

Acăst stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
în aur, argint și colorii.

CĂRȚI DE ȘTIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
diferite formate.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
după dorință și în colorii.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Căpăte, în tolă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tîrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazete Transilvaniei“ cu numărul a 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudlof și la Eremias Nepoții.